

Onderzoek brengt huidige en toekomstige toekomstverwachting capaciteit Noord-Brabantse containerterminals in kaart

Beperkt zicht

Noord-Brabant heeft op dit moment beperkt zicht op de capaciteit van de containerterminals in de provincie. Zo kan de vraag zodanig groeien tot deze de doorstroomcapaciteit overstijgt. Dit kan leiden tot onverwachte capaciteitsproblemen. Als kennis hierover vooraf beschikbaar is, kan de provincie hierop anticiperen. En is te voorkomen dat de Brabantse containerterminals een knelpunt worden in de Nederlandse multimodale vervoersstromen.

Inzicht creëren in terminalcapaciteiten

De eerste stap op weg naar inzicht is het bepalen van de capaciteit van de binnenvaartcontainerterminals binnen Noord-Brabant. Hiervoor ontwikkelde Casper een meetmethode die de terminalcapaciteiten van de verschillende havens met elkaar vergelijkt. De meetmethode is nodig omdat meerdere factoren de totale capaciteit van de terminal bepalen. Eén factor komt in theorie het dichtst in de buurt komt van het uitdrukken van de terminalcapaciteit in één cijfer: de doorvoercapaciteit. Een terminal kent echter verschillende soorten activiteiten, zoals de (tijdelijke) opslag van containers, inkomende en uitgaande stromen. Daarom zijn er ook meerdere doorvoertypes die de capaciteit van een terminal bepalen.

Deze types zijn:

- (i) de doorvoercapaciteit van de kade;
- (ii) de doorvoercapaciteit van de werf;
- (iii) de productiviteit van de kranen (ook een vorm van doorvoer).

Het type met de laagste capaciteit laat de maximale capaciteit van een terminal zien, gemeten in TEU (Twenty Foot Equivalent Unit) per jaar. Als de formule van elke vorm van overslag wordt toegepast op de containerterminals, blijkt dat de overslagcapaciteit van de werf de meest beperkende factor is voor de betrokken terminals. Door al deze resultaten bij elkaar op te tellen, kunnen we de totale capaciteit van de Brabantse terminals (voor de binnenvaart) berekenen; die is 1.648.886 TEU per jaar.

Vraagprognose voor schatting capaciteitsoverstijging

Door de totale terminalcapaciteit te vergelijken met de totale (toekomstige) vraag kan bepaald worden wanneer de vraag van de binnenvaartcontainerterminals de beschikbare capaciteit overstijgt. Maar voor het zover is, is een vraagprognose per terminal belangrijk. Dit wordt voor elke terminal afzonderlijk gedaan op basis van drie verschillende benaderingen.

1. De eerste benadering is gebaseerd op de gemiddelde jaarlijkse groei van de Rotterdamse haven (2,4%), die de belangrijkste haven is voor alle terminals in kwestie.

2. De tweede benadering houdt rekening met de (voorspelde) groei van het Nederlandse BBP, dat vervolgens wordt vermenigvuldigd met de TEU-tot-BBP-multiplier om te komen tot de verwachte groei van de containervolumes (vraag) voor elk jaar van de prognoseperiode.
3. De derde benadering is gebaseerd op het jaarlijkse groeipercentage (5,0%) volgens Drewry, een onafhankelijke leverancier van onderzoeks- en adviesdiensten aan de maritieme en scheepvaartsector.

Afzonderlijke resultaten per terminal

Door het gemiddelde te nemen van de prognoses van de drie verschillende benaderingen, is het mogelijk een robuuste vraagprognose voor elke terminal te bepalen. Door die vervolgens te vergelijken met de capaciteit van de terminals wordt duidelijk wat de verhouding tussen vraag en capaciteit is.

De terminals in Bergen op Zoom (Markiezaat) en Waalwijk zijn de enige waar de vraag groter wordt, of al groter is, dan de beschikbare capaciteit vóór 2025. Er zijn echter ook enkele andere terminals die aan het eind van de prognoseperiode nog een relatief kleine marge over hebben; OCT Oosterhout en BTT Tilburg - Vossenbergh.

Wel is het belangrijk rekening te houden met het gegeven dat bijna elke terminal in Noord-Brabant uitbreidingsplannen heeft om zijn capaciteit te vergroten. Die zijn gericht op het voorkomen dat de capaciteit in de toekomst ontoereikend wordt. Het is daarom goed om deze uitbreidingsplannen mee te nemen in besluitvorming.

Toekomstvoorbereidingen treffen

Maar wanneer zijn initiatieven en oplossingen precies nodig? Dat is vast te stellen aan de hand van een soortgelijke vergelijking tussen capaciteit en vraag voor heel Brabant. Voor de provincie bekijkt men echter elk van de drie prognoses afzonderlijk, en niet alleen het gemiddelde. Gezien de grote vraagvolumes voor Noord-Brabant, kan een verschil van enkele procenten al oplopen tot veel TEU. In het achterhoofd moet worden gehouden dat voor Brabant als geheel de prognoses tot 2035 worden gemaakt in plaats van 2025 zoals voor de afzonderlijke terminals. De vraag overstijgt de capaciteit in 2034. Dat komt uit de meest uitgebreide en robuuste prognosemethode, namelijk de gemiddelde vraag van de verschillende benaderingen.

Belangrijkste conclusies

Daarom wordt een verwachte kruising van de terminalvraag en -capaciteit in 2034 beschouwd als het meest prominente resultaat van dit onderzoek. Op basis van de benadering van Drewry wordt verwacht dat dit al in 2030 gebeurt. Tenslotte voorzien de benaderingen op basis van de haven van Rotterdam en het Nederlandse BBP dat er voldoende capaciteit zal zijn tot 2035, wat betekent dat de vraag de capaciteit voorlopig niet overstijgt.